

SİVASLI ÂŞIKLARIN KIBRIS KONULU ŞİİRLERİ*

Dr. Doğan KAYA

Kıbrıs, Türkiye Türklerinin gönül bağı olduğu, özdeşleştiiği bir adadır. Adada yaşıayan Türklerin maruz kaldıkları, baskılar, zulümler ve katliamlar Anadolu insanını yürekten yaralamış; maddi ve manevi yardım yapmak için seferber olmuştur.

Biz asıl konuya geçmeden önce, Kıbrıs'ta, hangi safhalardan geçerek bugünkü noktaya gelindiği hususunda özet bilgi vermek istiyoruz.

1 Ağustos 1571'de toplam 50.000 kişi şehit vermek suretiyle Osmanlılar tarafından fethedilen Kıbrıs, 307 sene Osmanlı hakimiyetinde kalmış, 1878 Berlin Antlaşması kararlarıyla 12 Temmuz 1878'de geçici olarak İngilizlerin idaresine verilmiştir. Birinci Dünya Savaşında Osmanlıların Almanların yanında yer alması üzerine İngilizler, 5 Kasım 1914'te tek taraflı olarak İngiltere'ye ilhak etmiştir. 1931 Ekiminde Rumlar, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için isyan etmiş, ne var ki isyan başarıya ulaşamamıştır. Makarios ve Yunan Hükümetinin maddi ve manevi desteği alan ve ENOSİS (Yunanistan'a ilhak) mücadelesini veren EOKA tedhiş örgütü, 1 Nisan 1955 günü adada İngiliz ve Türklere karşı terör hareketlerine başlamıştır. Lefkoşe Vali Konağı, Müsteşarlık dairesi Ortadođu İngiliz Kuvvetleri Genel Karargâhı ilk bombalanan yerler olmuştur. Bu arada yapılan baskılara direnmek için Türkler 1 Ağustos 1958'de Türk Mukavemet Teşkilatını (TMT) kurmuştur. 11 şubat 1959 günü Züriç, 19 şubat 1959 günü de Londra Antlaşmaları imzalanmış ve bu antlaşmaya göre Türk toplumu yönetimde eşit haklar elde etmiştir. 15-16 Ağustos 1960'ta da Kıbrıs Cumhuriyeti ilan edilmiştir. Ne var ki, Makarios, Anayasa şartlarına aykırı hareket etmiş, bu konuda Türkiye'nin ikazlarını önemsememiştir. Nihayet Megali-İdea hayali çerçevesinde Rumlar, 21 Aralık 1963'te 20.000 kişilik eğitilmiş EOKA teröristleri ve Yunan askerleri ve modern silahlarıyla savunmasız Türklere karşı katliama başlamıştır. Bu, 23-25 Aralık 1963 günlerinde Kanlı Noel hadiselerine dönüşmüştür. Kadın-kız, çocuk-genç-yaşlı demeden katledilen ve

* Yayımlandığı yer: *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*, İstanbul, 2000, s. 3283-314.

zulmedilen bu insanlık dışı hadiseler 25.000 Türk'ün göçmesine, 23.500 kişinin işsiz ve sakat kalmasına sebep olmuştur. 1 Ocak 1964'te Makarios'un Züriç ve Londra Antlaşmalarını feshetmesi üzerine Kıbrıs Cumhuriyeti'nin de varlığına son vermiştir. ENOSİS düşüncesini gerçekleştirmek isteyen Rumlar Türklere karşı saldırılarının arkasını kesmemiş sonraki yıllarda Erenköy'e (9.8.1964), Geçitkale ve Boğaziçi'ne (15.11.1967) düzenledikleri baskınlarda katliamlarına devam etmişlerdir. 15 Temmuz 1974'te EOKA-B terör örgütü ile ittifak eden Yunan subayları Makarios'a karşı darbe yapmış, Makarios, Ba'fa kaçmayı başarmış ve "İnsan Kasabı" olarak bilinen Nikos Sampson, Cumhurbaşkanı makamına geçerek "Kıbrıs Helen Cumhuriyeti"ni kurmuştur. Bütün bu olup bitenler karşısında Türkiye 20 Temmuz 1974'ta Kıbrıs Barış Harekatını başlatmış, 22 Temmuz 1974 günü saat 17.00'de sona erdirmiştir. Harekât sonucunda Nikos Sampson işgal ettiği mevkiden uzaklaştırılmıştır.¹

Kıbrıs'ı Türkiye'den ayrı görmeyen Türk halkı, hadisenin başından beri gönlü ve düşüncesiyle hep Kıbrıs Türklerinin yanında olmuştur. Çeşitli toplantılarda, neşrettikleri gazete dergi ve kitaplarda, muhtelif vesilelerle düzenlenen programlarda duygu, inanç ve düşüncesini ifade imkânı bulmuştur. Toplumun önde gelen simalarından olan âşıklar da bu konuda kayıtsız kalmamış, dilinin döndüğünce vuku bulan olaylar karşısında tavrı almıştır.

Âşıkların yoğun olarak bulunduğu Sivas'ta da âşıklar Kıbrıs konusunda yazdıkları Ğ söyledikleri şiirlerle toplum üzerinde etkili olmuş; bir bakıma coşkulu ve anlamlı sözleriyle toplumun hissiyatını dile getirmişlerdir. Bir kısım Sivaslı âşıklar da Kıbrıs Barış Harekatı dolayısıyla plaklar hazırlamışlardır.

Sivas yöresi âşıklarından tespit ettiğimiz yirmi iki şiir tespit ettik. Bunların başlıcası mahlaslarına ve söyledikleri şiir sayılarına göre; **Alenî, Ali Dayı, Ali Doğan, Ali Ertekin, Ali İzzet (2 şiir), Derdiment, Halil İbrahim Bacak, Hasan Güldiken (3 şiir), Gafilî, Gülhanî, Gündüz, İsmetî (3 şiir), Musa Merdanoğlu, Sefil Selimî, Şükranî, Talibî Coşkun (3 şiir) ve Âşık Veysel'dir.**

¹. H. Fikret ALASYA, *Kıbrıs ve Rum-Yunan Emelleri*, KKTC Eğitim ve Kültür Yayınları:24, 1992, s. 1-106.

Sözü edilen âşıklar ve şiiirlerinden özellikle Talibî Coşkun'un ayrı bir özelliği vardır. Talibî, Sivaslı âşıklar içinde belki de diğer âşıklar da dâhil, Kıbrıs'a en hacimli şiiir söyleyen birisidir. **Talibî Coşkun** (1898-1976), Sivas'ın Altınyayla (Eski adı: Tonus) ilçesindedir. 1975 yılında yayımladığı **Kıbrıs Destanı** adlı eserinde, Kıbrıs ve Kıbrıs'ın millî davası konusuna yer vermiştir.² Kıbrıs'la ilgili olarak kitapta üç şiiiri yer almaktadır. Bunlardan ikisi destandır.

On bir heceli ve 94 dörtlükten ibaret olan birinci destanın ayağı; "...karıştı Yunanlar" şeklindedir ve toplam dörtlük sayısı 94'tür. Ne var ki, 1974 Barış Harekatının anlattığı bu destanda Talibî, zaman zaman; "...giydi Yunanlar , ... çizdi Yunanlar, ... söndürdü Yunanlar" gibi söyleyişlerle ayaktan çıkmıştır. Destanın 78. dörtlüğünden itibaren ayağı; " ... savaşları var" şekline değişmiş ve sonuna kadar bu ayakla sürmüştür. Destanın ilk ve son dörtlükleri şöyledir:

*Bin dokuz yüz yetmiş dördün yılında
Şiddetle harp oldu Kıbrıs yolunda
Söyleniyor bu dünyanın dilinde
Rumlar ile hep karıştı Yunanlar*

.....
*TALİBÎ COŞKUN sever vatanı yurdu
Her memleket bana bir ilham verdi
İşbu dertli destanım sona erdi
Yüreğimin birçok sızıları var³*

Talibî destanlarından birini de, Rumların Türklere reva gördükleri zulüm üzerine söylemiştir. Destan on bir hecelidir ve toplam 42 dörtlüktür. İlk dörtlük şöyledir:

*Bakın şu Kıbrıs'ın kara bahtına
Makariyos yakıştı mı tahtına
Yine Türkler eremedi ahtına
Şu adayı bir kurtaran olur mu*

Kıbrıs'ın geçmişi de genel durumunun hikâye edildiği destan;

². Talibî COŞKUN, *Kıbrıs Destanı*, Ank., 1975, 31 s.

³. Talibî COŞKUN, a. g. e., s. 4-19.

*Yaralılar hastahaneye yattı
Doktorlar güzelce tedavi etti
İlaçlar yapıldı yaralar bitti
Bazı da vadesi yeten olur mu* ⁴

dörtlüğüyle son bulmakta ve bu dörtlükte âşığın adı yer almamaktadır.

Talibî'nin sözünü ettiğimiz üçüncü şiiri on bir heceli ve altı dörtlüktür. şiirde Rum zulmü konu edinilmiştir. şiirin ilk ve son dörtlüğü şöyledir:

*Kıbrıs'ta camiye bomba attılar
Türk cemaatına zulüm ettiler
Namaz kılanlar da bana baktılar
Yazık İslâmların ibadetine
.....
O zaman arayıp soran yok idi
Fen aletlerini gören yok idi
Hem de teyyare tren yok idi
Bak eski zamanın hareketine* ⁵

Talibî'nin sözünü ettiğimiz üç şiiri bu çalışmanın sınırlarını hayli zorlayacak özellikte olduğundan muhteva itibariyle ayrı çalışmayı gerektirmektedir. Bu bakımdan bildirimizde diğer şiirleri incelemeye tabi tuttuk.

Talibî'nin dışında kalan şairlerin şiirleri çalışmamızın başında verdiğimiz Kıbrıs'ın geçmişiyle ilgili bilgiler ışığında söylendiği zamana ve muhtevalarına göre dört grupta toplayabiliriz:

A. 1963'teki Rum zulmünü konu edinen şiirler

1. Makarios'a hakaret

EOKA terör örgütüne açıkça destek veren Makarios'u âşıklar kâfir, kıyamet gününün İblis'i, ayı, kahpe, domuz, eşek-humar, namussuz, alçak ve dünyayı birbirine düşüren sıfatlarıyla nitelemiştir.

Ah dinsiz imansız kâfir Makaryos (Ali Ertekin)

⁴. Talibî COŞKUN, a. g. e., s. 20-26.

⁵. Talibî COŞKUN, a. g. e., s. 27.

<i>Kıyamet gününde İblis Makaryos</i>	(Ali Ertekin)
<i>EOKA çetesi ey vahşi ayı</i>	(Ali Ertekin)
<i>Tükürttün yüziüne bütün dünyayı</i>	
<i>Uydurdun yalanı kahpe Makaryos</i>	(Ali Ertekin)
<i>Din adamı sayılır domuz kendisi</i>	
<i>Asla yoktur onun ar ve namusu</i>	
<i>Tanırsın bizleri eşek Makaryos</i>	(Ali Ertekin)
<i>Kara yüzlü kara saçlı canavar</i>	
<i>Yarın sorulacak senden bu hımar</i>	(Ali İzzet-1)
<i>Sanki din adamı o alçak papaz</i>	
<i>Buladır dünyayı parmağı durmaz</i>	(Âşık Veysel)

2. Türklerin maruz kaldıkları zulüm

Adada üvey evlat muamelesi gören Türkler kadın-kız demeden katledilmiş, esir alınmış, evleri yakılmış, yıkılmış, ocaklar söndürülmüş, insanlık dışı yapılan katliamlar durmak bilmemiş; bütün bunlar Anadolu insanının içini bir kurt gibi kemirmiştir.

<i>Öldürüp Türkleri evini yıktın</i>	(Ali Ertekin)
<i>Kadın kız demedin kıydın canına</i>	
<i>Küçük masumların girdin kanına</i>	(Ali Ertekin)
<i>Ateş kesilmedi köyler yanıyor</i>	(Ali İzzet-1)
<i>Hanım bacıları esir aldılar</i>	
<i>Çok ceza ettiler kampa saldılar</i>	
<i>Yavru bebelere bıçak çaldılar</i>	(Ali İzzet-1)
<i>Kan içer zalimin kanlı elleri</i>	(Ali İzzet-1)
<i>Yüz bin Türk'ün ocakları söniyor</i>	(Ali İzzet-1)
<i>Kıbrıs'taki olan haksız olaylar</i>	
<i>Kemirir içimi kurt olur gider</i>	
<i>İnsanlık dışında yapılan işler</i>	
<i>Bütün milletlere dert olur gider</i>	(Âşık Veysel)

3. Türklerin perişan ve acizliği

Türkler, adada yapılan zulümlere sabredemez; gelinin-kızın ağlaştığı yürekler parçalayıcı halleri dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır.

<i>Hiç kimse sabretmez bunca zulüme</i>	(Ali Ertekin)
---	---------------

O masum Türklerin halini görsün (Ali Ertekin)

Gelinler ağlaşır kızlar ağlaşır (Ali İzzet-1)

4. Birleşmiş Milletlerden yardım

Bütün dünya olup bitenlere seyirci kalırken, Birleşmiş Milletlerin kuruluş gayesi doğrultusunda Rum saldırılarına müdahalede bulunması gerekir.

Birleşmiş Milletler Kıbrıs'a gelsin (Ali Ertekin)

5. İntikam ve kararlılık

Kıbrıslı Türklere yapılan zulüm ve işkence karşılıksız kalmayacaktır. Tarihte Türklere yedikleri şamardan ders almamış olan Rumlar ve onların lideri Makarios bunun hesabını kanıyla ödeyerek verecektir. Gün gelecek ağlayan taraf Rumlar olacaktır ve ellerindeki imkânlardan da yoksun kalacaklar, Lefkoşa türk yurdu olacaktır.

Ödersin kanınla alçak Makaryos (Ali Ertekin)

Sorarız hesabı zalim Makaryos (Ali Ertekin)

Amansız süngümüz ordunu bozar
1919 bak ki ne yazar (Ali Ertekin)

Lefkoşa üstünde jetimiz uçar
EOKA çetesi it gibi kaçar (Ali Ertekin)

Bir aslan, hakkından gelir Makaryos (Ali Ertekin)

Yakarız canını kahpe Makaryos (Ali Ertekin)

Zalimden katilden hesap sorarız
Bir canın yerine bin can alırız (Ali Ertekin)

İnsan haklarının kâfir düşmanı
Birgün gelecek ki sizler ağlaşır (Ali İzzet-1)

Kafamız kızarsa vurur kırarız
Herşeyin bir anda hurd'olur gider (Âşık Veysel)

Bir bir sorulacak kalır mı ahlar
Çizm'altında çiğnenirken alçaklar
Bakarsın binlerce Yorg'ölür gider (Âşık Veysel)

Urular bu işi iyi bilmeli
Kıbrıs'a düşerse Türklerin yolu

Lefkoşa Türklere yurt olur gider (Âşık Veysel)

6. Türklerin meziyeti

Türkler, barış sever, gözü pek, Allah'tan korkan, temiz vicdanlı, namuslu, ölürse şehit kalırsa gazi inancıyla yoğrulmuş ve haksız yere adam öldürmeyen hasletlerle sahip soylu bir millettir.

Sulh sever milletiz cihanda hürüz (Âşık Veysel)

Türk milleti asla korkmaz düşmandan

Korkarız Allah'tan bir de vicdandan

Geçmeyiz namustan geçeriz candan

Kalan gazi ölen mert olur gider (Âşık Veysel)

Türkler haksız yere adam öldürmez (Âşık Veysel)

7. Rumların meziyeti

Rumlar, yaptığı vahşetler dolayısıyla nefret edilen, vicdansız, adaletsiz ve zalim bir millettir.

Nefret kapıların size açıyor

Vicdan sizden çok uzaktan uçuyor

Zulüm var adalet nerd' olur gider (Âşık Veysel)

8. Türk ordusu

Kahraman ve kutsal değerleri uğruna savaşmasını bilen bir ordudur.

Kahraman ordumuz elde silahlar (Âşık Veysel)

Türk ordusu kullanırsa silahı

Tedavisiz derdin dört olur gider (Âşık Veysel)

B. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtını ve öncesini ihtiva eden şiirler

1. Barış Harekâtının haklılığı

Türklerin 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs'a Barış Harekâtı yapmasının haklı sebepleri vardı. Bu konuya çalışmamızın giriş bölümünde temas etmiştik. Kıbrıs Türklerinin maruz kaldıkları baskı, işkence ve zulüm Anadolu Türkünü yürekten yaralamıştır. Herkeste olduğu gibi âşıklar da bu konuda kayıtsız kalmamış, dilinin döndüğünce bildiklerini, duyduklarını ve tespitlerini mısralara dökmüştür.

Rumların adayı tamamen Türklerden temizlemek için beşikteki bir aylık çocuğa kadar ayırım gözetmeden katliamlara girişmesi, kana doymaması gibi Türklere reva gördükleri zulüm hat safhaya ulaşmışken, Türkiye'nin garantörlük hakkını kullanarak yaptığı Barış Harekatı Kıbrıs'a huzur getirmiştir.

*Bulunmazken hiç bir çare
Kıbrıs'a huzur getirdi* (Alenî)

*Makarios kudururken
ENOSİS-menosis derken
Katliama hız verirken
Adaya huzur getirdi* (Alenî)

*Yaptık çağrı garantöre
Bu kanı durdurun hele
Duymak istemedi bile
Kıbrıs'a huzur getirdi* (Alenî)

*Katil Rumlar kan içerken
Kıbrıs'a huzur getirdi* (Alenî)

*Kıbrıs'a hükmeden zalim Makaryos
Fitne tohumları ekip gidiyor* (Ali Doğan)

Büyük hata yaptı Rum'un askeri (Ali Doğan)

Urumlar durmadan yıkıp gidiyor (Ali Doğan)

*Can atıyor beşikteki bebekler
Ordumuz düşmana eğmesin başı* (Derdimend)

*Seferberde nice kurbanlar verdim
Hâlâ özlüyoruz kavim kardaşı* (Derdimend)

*Bir aylık çocuğu öldüren Yunan
Kıbrıs bizim diye saldıran Yunan
Gücü yetmeyince çıldıran Yunan* (Gülhanî)

*Türklerin sabırı doldu taşıyor
Yeşil yurdumuzda düşman yaşıyor* (Halil İbrahim)

Tatlı aşımıza zehirler kattın (Halil İbrahim)

*Sana karşı gelen hain düşmanın
Cezasını vermek için devam et* (Merdanoğlu)

*Atamdan emanet bu vatan bize
Nice hainleri getirdik bize* (Merdanoğlu)

2. İdealler, arzular

Milli konularda son derece duyarlı olan Türkler hep yüce idealler içinde olmuştur. Bunlardan birisi de Kıbrıs'ın Türk olması düşüncesidir. Barış Harekâtı vesilesiyle bu inanç ve düşünce bir defa daha ön plana çıkmıştır.

Ölümü hiçe sayarak düşmana son dersi verip Kıbrıs'a, heybetle parlayacak olan Türk sancağı dikilmeli, Batı Trakya'da Atamızın doğduğu Selanik bizim olmalı.

*Açılsın mübarek sancak-ı şerif
Heybetle parlasın düşmana karşı* (Derdimend)

*Kıbrıs diyerekten naralar attın
Aldığın dersleri ne tez unuttun* (Halil İbrahim)

*Vatan için millet için yurt için
Vuracağız Allah izin verirse* (Hasan Güldiken-1)

*Selânik'te Atamızın evini
Göreceğiz Allah izin verirse* (Hasan Güldiken-1)

*Alay alay köpeklerin leşini
Sereceğiz Allah izin verirse* (Hasan Güldiken-1)

*Çakal sürüsünü bozkurtlar gibi
Süreceğiz Allah izin verirse* (Hasan Güldiken-1)

*Makaryos'a Yunanlıya son dersi
Vereceğiz Allah izin verirse* (Hasan Güldiken-1)

*Sürü sürü bozup alçak Yunan'ı
Kıracağız Allah izin verirse* (Hasan Güldiken-1)

3. Rumlara ihtar ve meydan okuma

Türkleri hep zayıf anlarında yakalayıp üstün gelmeye çalışan Rumlar, aslında bizimle boy ölçüşemeyecek kadar korkak ve aciz bir millettir. Hal böyleyken tarihte başına gelenleri düşünmeden yine de fırsat buldukça bizleri taciz etmektedir. Bu sebepten bazı şeyleri onlara hatırlatmak gerekecektir. Barış Harekatı da bunun için iyi bir vesile olmuştur.

Rumlar perde arkasında birtakım düzenbazlık içindedir. Yaptıklarının yanlarına kâr kalacağını sanmaktadırlar. Halbuki, Türkler her şeyin farkındadır ama sabretmektedir. Zamanı ve yeri geldiğinde onların anlayabileceği dersi verecek güçte ve kararlılığındadır.

*Türk milleti gelmez kahpe oyuna
Yaptığın oyunu bilmez mi sandın
Bir kez göz ataydın tarih boyuna
Türk intikamını almaz mı sandın* (Ali Dayı)
Adalet yerini bulmaz mı sandın (Ali Dayı)
Nerde kaldı şu Rumların efesi (Ali Dayı)
*Gaziveren mücahitler köyünde
Ağlayanlar birgün gülmez mi sandın* (Ali Dayı)
*Kararımız gerçek almayız geri
Bunu duydu Avrupa'nın her yeri* (Hasan Güldiken-2)
*Sakin kafasını bozmayın Türk'ün
Silkinse dünyayı yıkar Mehmetçik
Allah Allah derse o zaman korkun
Gürleyip meydana çıkar Mehmetçik* (Gülhanî)
*Behey kahpe Yunan yerim mi sandın
Kalleşlik eyleyip malın Türklerin* (Gündüz)
Yerini yurdunu eyleriz vıran (Gündüz)
*Yine Akdeniz'e dökerik sizi
Evvelden erliğin bilin Türklerin* (Gündüz)

4. Barış Harekâtı ve Mehmetçiğin kahramanlığı

Barış Harekâtı sırasında Mehmetçik, ölümü hiçe sayarak eşi görülmemiş kahramanlık örneği vermiş, tarihe altın harflerle zafer yazmıştır.

Kendine güvenen, yaptığına inanan, ölümden korkmayan Mehmetçik, yalçın ve aşılmaz denilen Beşparmak dağlarına çıkmasını bilmiştir. Onun için harp, bayramdır. Zaman, Rumlara yaptıklarını yanlarına komama zamanıdır, Zaman, Kıbrıs'ın dört bir tarafına sancak dikme, zafer kazanma zamanıdır. Sivaslı Osman Fazıl Polat Paşa komutasındaki Türk askeri "Allah Allah" nidalarıyla, Lefkoşa, Magosa ve Lefke'yi ele geçirmiş, Piri Camiinde namaz kılınmış, artık Kıbrıs şeref madalyasına hak kazanmıştır.

*Mehmetçik şahlandı bir an
İşte görev kahpe Yunan* (Alenî)

*Kendine güveni çoktu
Yorganı başına yıktı
Beşparmak dağına çıktı* (Alenî)

*Genel Kurmay'ından aldı emiri
Güçlük yok orduya kırar demiri
Uzun olsun Mehmetçiğin ömrü
Vatanı uğruna ölmez mi sandın* (Ali Dayı)

*Harbe gitmek bizim için bayramdır
Türk'ün mazisine dünya hayrandır* (Ali Dayı)

*Mehmetçik hücumda denizde yerde
Hele gör jetlere emrini ver de
Arayıp tarıyor düşmanlar nerde* (Ali Dayı)

*Komutanlar vur emrini veriyor
Omorfo'yu Türk ordusu sarıyor
Bura yetmez deyip yine yürüyor* (Ali Dayı)

*Ordular hücumda sahil boyunda
Yiğitler yetişir Türk'ün soyunda* (Ali Dayı)

*Düşmanlar da bölük bölük bölündü
En sonunda Lefke şehri alındı
Piri Camiinde namaz kılındı* (Ali Dayı)

*Beşparmak dağları savaş alanı
Komutanlar tatbik eder planı* (Ali Dayı)

*Gir emrini verdi Sivaslı Paşa
Erler Magosa'da geldiler coşa* (Ali Dayı)

- Kâfir süngü, Türk yumrukla vurdular*
Kanım yoğrulmuştur toprağı taşı (Derdiment)
- Kahpe Yunan Akdeniz'de boğulur*
Çekil Yunan çekil Türkler geliyor (Halil İbrahim)
- Türk askeri tarihlere yazılır*
Yeşil yurttta şimdi Türkler gezinir (Halil İbrahim)
- Düğün senin bayram senin Kıbrıs'ım*
Ellerine kına yakma zamanı
Tarihe destanlar yazan Kıbrıs'ım
şeref madalyası takma zamanı (Hasan Güldiken-2)
- Geldi Lefkoşa'ya çıkma zamanı* (Hasan Güldiken-2)
- Kuzey Kıbrıs'taki Türk kalesinde*
Ay-yıldızlı bayrak çekme zamanı (Hasan Güldiken-2)
- Rum kanıyla silinmeli süngümüz*
Hürriyet ışığı yakma zaman (Hasan Güldiken-2)
- Türk ordusu kükrer coşar meydanda*
Harbi düğün bilir girdiği anda
Zafer bayramı var yavru vatanda
Dört cepheye sancak dikme zamanı (Hasan Güldiken-2)
- Yurda kem gözle bakana*
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im
Şu Kıbrıs'ın dört yanına
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im (Hasan Güldiken-3)
- Beşparmağ'ın dağlarına*
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im (Hasan Güldiken-3)
- Mustafa Atatürk için*
Türk yurdunda her Türk için
Rum'un adayı terk için
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im (Hasan Güldiken-3)
- Vatan için millet için*
Şeref için devlet için

- Gaziler şehitler için*
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im (Hasan Güldiken-3)
- Çektiğimiz dertler için*
Gaziler şehitler için
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im (Hasan Güldiken-3)
- 20 Temmuz günü Kıbrıs'a vardık*
Jetler dalış yaptı düşmana vurduk
Beşparmak dağına topları kurduk
Zalimin dişini söker Mehmetçik (Gülhanî)
- Büyük bir çıkarma yaptı ordumuz*
Sel gibi çağlayıp akar Mehmetçik (Gülhanî)
- Çelik bilek olsa büker Mehmetçik* (Gülhanî)
- Türk ordusu tuttu Girne yolunu*
Vurunca hasmına kırdı belini
Teslim oldu Rumlar açtı elini
Zafer bayrağını diker Mehmetçik (Gülhanî)
- Çatal yürek yiğit erlerimiz var*
Haksızlık yapanı yakar Mehmetçik (Gülhanî)
- Ölür yine vatanını vermez ki*
Haykırıp düşmana çöker Mehmetçik (Gülhanî)
- GÜLHANÎ der yere vurduk Yunan'ı*
Tutup boğazından sıkar Mehmetçik (Gülhanî)
- Ceddimiz Fatih'tir hem Kemâl Paşa*
Şehitler gaziler girdi savaşa
Türkler vatan için girer ataşa
Deryalar kesemez yolun Türklerin (Gündüz)
- Başbakan dünyaya verdi bir demeç*
Barış Harekatı bizdeki amaç (Gündüz)
- Türklerin alınında yazılı Kur'an*
"Allah Allah" diye savaşıyor her an (Gündüz)
- Harp için doğurmuş anamız bizi* (Gündüz)
- Kahraman Mehmetçik şanlı ordumuz*
Zaferlere ermek için devam et (Merdanoğlu)
- Toparlayıp hepisini denize*

Dökmek için sürmek için devam et (Merdanoğlu)

Ölürsek şehidik kalırsak gazi

Bir daha tanısın hainler bizi (Merdanoğlu)

Türk oğluyuz derya gibi coşarız

Hür doğmuşuz hürriyeti yaşarız

Bacı kardeş cephelerde koşarız (Merdanoğlu)

MARDANOĞLU der ki şahlandık yine

Bin dokuz yüz yetmiş dört idi sene (Merdanoğlu)

“Allah Allah” diyen Türk’ün askeri

Önüne geleni yakıp gidiyor (Ali Doğan)

Bir elinde süngü bir elde dipçik

Kaşlarını çatan kara Mehmetçik

Sel gibi cepheye akıp gidiyor (Ali Doğan)

Karaya çıkıldı hem de anında

Perişan oldular savaş sonunda (Ali Doğan)

5. Zafer ve Kıbrıs’ın vatan olması

Çok kısa süren ve zaferle sona eren Barış Harekâtıyla Kıbrıs’ın kuzeyde önemli bir bölümü Türklerin eline geçmiş, böylelikle çekilen acılara son verilmiştir. Hürriyete kavuşmuş olan Yeşil Ada, artık Türkiye için “Yavru vatan”dır.

Serdarlı’ya girdi askerin ucu

Sarmaş dolaş oldu hep ana bacı

Geçmiş olsun artık çektiğin acı (Ali Dayı)

Magosa’da yine ezanın sesi

Türk’ün kulağına gelmez mi sandım (Ali Dayı)

Türkler bir dağ gibi üstüne çöktü

Jetler mevzilerin devirdi söktü

Ordumuz sancağı Girne’ye dikti

Gördün bayrağında al’ın Türklerin (Gündüz)

Yeşil ada bizim yavru yurdumuz

Barıştır çabamız sulhtur derdimiz (Merdanoğlu)

Haydi kardeş durma yürü cepheye

Yeni Kıbrıs kurmak için devam et (Merdanoğlu)

C. 1974 sonrasını konu edinen şiirler

1. Rumların münferit hareketleri ve bunlara Türklerin tavrı

1974 mağlubiyetini bir türlü kabul edemeyen Rumlar, her fırsatta Türkleri rahatsız etmeye devam etmişlerdir. Yeşil Hattı ihlal edip Türk gönderine Yunan bayrağı asmaya çalışanlara anında karşılığını vermiş ve verecektir de. Kıbrıs Türk'ü artık yalnız değildir. Türkiye canıyla, kanıyla ve kalbiyle bağlı olduğu Kıbrıs'ın daima yanındadır.

*Dokunma küstah Rum Kıbrıs Türk'üne
Yavru vatan Kıbrıs yurdumuz bizim
Bin dokuz yüz yetmiş dördü unutma
Yine şaha kalkar ordumuz bizim* (Gafilî)

*Hatırlayın Osman Polat Paşa'yı
Yeşil hatla böldü o Lefkoşa'yı
Halkına getirdi barış neşeyi* (Gafilî)

Namerdi susturdu merdimiz bizim (Gafilî)

*Kaşınıyor Yunan ister kaşağı
Bayrağıma düşman onun uşağı
İndirmek isterken düşer aşağı
Yanındayız yanındayız Denктаş'ım* (İsmetî-1)

*Haksızlıktan beri yana gelsinler
Kalplerinin karasını silsinler
Unutmasın bunu iyi bilsinler* (İsmetî-1)

*Gecikmeyiz rüzgâr gibi geliriz
O adanın tamamını alırız
Yanındayız yanındayız Denктаş'ım* (İsmetî-1)

Şımaran sanma ki belâsın bulmaz (İsmetî-2)

*Makariyos adlı papaz yüzünden
Mehmetçikle şaha kalktık Kıbrıs'ta* (Sefil Selimî)

*Rauf Denктаş'ımız oyuna gelmez
Fanatik sapkınlar hiç de ders almaz
Cengiz Topeller çok, vurulur ölmez
Ayıları ine tıktık Kıbrıs'ta* (Sefil Selimî)

*Senaryoda rolü olan yobazlar
Türk'ün karşısında baş eğer sızlar* (Sefil Selimî)
*Onlardaki kuyruk acısı gitmez
Kâfirleri yere soktuk Kıbrıs'ta* (Sefil Selimî)
*Kellenizi çırpar çok ağız yırtar
Kederiniz artar derdiniz artar* (Sefil Selimî)
*Hey kahpe Yunanlı bizi duyunuz
Biz sesimiz duyurmasın biliriz* (Şükranî)

2. Yunan tahrîki ve Kıbrıslı Rumlara ikaz

Tarihte olduğu gibi barış Harekâtı sonra sı da Kıbrıs'ta Yunan kışkırtmacılığı devam etmiştir. Bütün olanlara son ana kadar karşılık vermeme kararlığında olan Türkiye, her zaman olduğu gibi yine onları ikazla yetinmiştir.

Yunan'ın bütün siyaseti Türk düşmanlığıdır. Tarih boyu haddini bilmez davranışlar içindedir. Meydanda Türklerle yüz yüze gelmekten kaçar. Son yıllardaki Kardak adasına sahip çıkma ve oraya din adamlarını çıkartma, Ada'ya S 300 füzeleri getirtme gibi gayretlerinin hep sonuçsuz kalacağını bilmelidirler.

*Ettiğiniz neler varsa hepsini
Derince duvara çiz kahpe Yunan
Tarihte kalleşsin tanırız seni
Böyle bıraktınız iz kahpe Yunan* (İsmetî-2)
*Arkadan tepinip önünden kapma
Doğru gel karşıdan kenara sapma
Düşmanlık üstüne siyaset yapma* (İsmetî-2)
*Haddini bilesin diyorum size
Nice kâfirleri getirdik dize
Dedenizi sürüp döktük denize
Kahraman doğmuşuz biz kahpe Yunan* (İsmetî-2)
*Meydana çıkınca kaçarsın geri
Bizlere gelirsın vız kahpe Yunan* (İsmetî-2)
*Öncünüz nedense hiç adam olmaz
Dağımız önümde düz kahpe Yunan* (İsmetî-2)

*Kıbrıs'ımda bayrağıma saldırdın
Kardak adasına papaz doldurdun
Sen bu senelerde sade çıldırdın
Herhal kudurdunuz siz kahpe Yunan* (İsmetî-2)

*Terörü destekler koynunda besler
Adımızdan korkar altına pisler
Kardak davasında kayaya toslar
Denizlere ateş döktük Kıbrıs'ta* (Sefil Selimî)

*Uymayın pofpofa sizi kandırır
Durduğunuz yerden atar sürdürür
Teker teker hepinizi vurdurur
Avlanırsın, ava çıktık Kıbrıs'ta* (Sefil Selimî)

*Füze almak, üsler kurmak boşuna
Kuzgunlar tilkiler gelir leşine
Düşerseniz hainlerin peşine
Korkun bizden, sizden bıktık Kıbrıs'ta* (Sefil Selimî)

*Töbe eylediniz yemin ettiniz
Çok ders verdik size onu n'ettiniz* (Sefil Selimî)

3. Tarihte Kıbrıs için yapılanlar ve Türk olmakla duyulan gurur

Türkiye Kıbrıs için nice şehitler vermiş, nice maddi kayıplara uğramış ama bunlardan asla pişmanlık duymamıştır. Güneyinde bir Türk devletinin varlığı Türkiye'ye güven verecektir. Onun için hiç bir fedakârlıktan çekinmez. Irkdaşları için gerekirse aynı zahmetlere katlanma kararlıındadır.

*Şanlı tarihimiz zaferle dolu
Unutmadık şehit Cengiz Topel'i
Kırarız Kıbrıs'a dokunan eli
Dağlar gibi güçlü ardımız bizim* (Gafilî)

*Beşparmak Dağı'na döktük askeri
Paraşütlerimiz tuttu gökleri
Bırakıp kaçtınız topu tankları
Bin Rum'a bedeldir ferdimiz bizim* (Gafilî)

*Fethettik Mogosa, Liman Girne'yi
Lefke Güzelyurd'u geçit kaleyi*

Bozguna uğradı Yunan alayı
Sürüye dalınca kurdumuz bizim (Gafilî)
Kıbrıs halkı Türk'tür Türk kalacaktır
Onları korumak derdimiz bizim (Gafilî)
Yunan, Ermeni'nin Rum'un pozundan
Sınır çizdik bayrak diktik Kıbrıs'ta (Sefil Selimî)
İdrakten acizdir yoz oğlu yozlar
Zulüm çetesini yıktık Kıbrıs'ta (Sefil Selimî)
İstiklâl Harbi'nden seslenir günler
Yıldırımınla şimşek çaktık Kıbrıs'ta (Sefil Selimî)
İnsanlık tohumu ektik Kıbrıs'ta (Sefil Selimî)
Lefkoşa kapısı açıldı bize
Evel Allah fırsat vermeyiz size
Beşparmak dağından indirdik düze
Önümüzde köpek gibi sürürüz (Şükranî)

4. Türkiye-Kıbrıs bütünleşmesi

Yaşanan hadiseler Kıbrıs ve Türkiye'yi o hale getirmiştir ki, zihinlerde Türkiye Kıbrıssız, Kıbrıs Türkiyesiz olamaz düşüncesi yer etmiştir. Gerçekten de Kıbrıs'ta olan herhangi bir hadise, anında Türkiye'nin asıl meselesi olarak gündemde yerini alır. Acı ve sevinçler ortaktır. Kıbrıs davasında hayatını bu işe vakfetmiş olan Sayın Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a Anadolu Türklere yürekten sevgi besler ve daima onun yanında yer alır.

Değilsiniz davanızda yalnız
Yanıdayız yanındayız Denktaş'ım (İsmetî-1)
Denizlerde gökyüzünde karada
Ne olursa izliyoruz orada
Altmış milyon hazır oldum burada
Yanıdayız yanındayız Denktaş'ım (İsmetî-1)
Kıbrıs'tadır ecdadımın izleri
Bilmiyor mu sanıyorlar bizleri
Dalsız kolsuz sanmasınlar sizleri
Yanıdayız yanındayız Denktaş'ım (İsmetî-1)

*Böyle kalmaz geçecektir zor zaman
Asla boyun eğmemişiz bir zaman
Faziletli davanızda her zaman
Yanıdayız yanındayız Denктаş'ım (İsmetî-1)
Türk oğlu Türklerden yakanı kurtar
Gökten indik ocak yaktık Kıbrıs'ta (Sefil Selimî)
Osmanlıdan gelme bizim soyumuz
Kıbrıs "Yaoru vatan" Girne köyümüz (Şükranî)*

Ç. Kıbrıs sevgisini yansıtan şiirler

1. Kıbrıs'ın değerlerine sevgi ve saygı

Türkiye gibi Kıbrıs'ın da her karış toprağında Türk kanı vardır. Yüzyıllardır Kıbrıs Türbeleriyle, Camileriyle, sanat ve fikir adamlarıyla Türkiye ile özdeşleşmiştir.

*Bizden selâm götür dostları tanı
Orda ziyaret et Hala Sultan'ı
Dert müzesi Namık Kemâl zindanı
Salla kanadını in telli turnam (Ali İzzet-2)
Yeşil adamızın dört bir yanında
Nokta nokta belli kan telli turnam (Ali İzzet-2)*

2. Tabîî güzellikler

Güney rüzgârları her seferinde Türkiye'ye Kıbrıs'ın gül kokularını getirir, Anadolu'da bülbüller bu Kıbrıs gülleri için şakır, akan sular Kıbrıs'a doru çağlayıp akar.

*Rüzgârla geliyor gül kokuları
Bülbüller şakıyor Kıbrıs'a doğru
O yüce dağların coşkun suları
Çağlayıp akıyor Kıbrıs'a doğru (İsmetî-3)*

3. Acı ve neşede Türkiye ile müştereklik

Türkiye ile Kıbrıs bir bedenın parçaları gibidir. Hal böyleyken iki devletin de mutlulukları ve acıları ortaktır. Anadolu ninesi evladı yaptığı dua gibi Kıbrıs Türk'ü için dua eder. Zira Anadolu insanı Kıbrıs'a sevdalıdır.

Ada, yurdum ile aynı bir beden
Mesele edilir bilmem ki neden
Gökler gürüldeyip bulut öfkeden
Gözyaşı döküyor Kıbrıs'a doğru (İsmetî-3)
Elleri havada yaşlı neneler
Fatiha okuyor Kıbrıs'a doğru (İsmetî-3)
Milletim kükreyen aslanlar olmuş
Gidecek bakıyor Kıbrıs'a doğru (İsmetî-3)
Sevdalısı oldum aşkına yanıp
Bayram edeceğim birgün kazanıp
Kalplerden kalbine bağlar uzanıp
Kanlarım çekiyor Kıbrıs'a doğru (İsmetî-3)

Sivaslı âşıkların Kıbrıs'la ilgili söyledikleri şiirlerinin yan ısıra bir başka faaliyetleri de plak yapmak olmuştur. !974 Barış Harekatının hemen sonrasında artarda çıkarttığı plaklarla Anadolu insanının duygularını paylaşan, onları millî konularda daha duyarlı hale getiren, yürek yaralayan ezgilerle lirik tarzda söylenmiş türküleri, ağıtları ihtiva eden bu plakların sayısı 12'dir. Bu sanatçıların adları ve doldurdukları plak sayıları şöyledir: *Abdullah Papur*, *Ali Doğan*, *Ali Kızıltuğ* (3 adet), *Ali Metin*, *Ali Sultan* (2 adet), *Âşık Fakir*, *Hasan Erdoğan*, *Muhlis Akarsu* ve *Müslüm Sümbül*.

Plaklarda yer alan parçaları ve firma adlarını ise şöyle sıralayabiliriz:

<i>Plak</i>	<i>Kod numarası</i>	<i>Eserin ismi</i>
<i>firmasının adı</i>	<i>ve okuyan</i>	
Can Plak	42 Abdullah Papur	Vurun Mehmetçik Kahpe Yunan'a
Sel Plak	1102 Ali Doğan	Şanlı Türk Ordusu Adem Yavuz'a Ağıt
Şah Plak	293 Ali Kızıltuğ	Kıbrıs Destanı Kahpe Yunan
Şah Plak	294 Ali Kızıltuğ	Adem Yavuz' Ağıt Kanlı Kıbrıs
Şah Plak	296 Ali Kızıltuğ	Muratağa Katliamı
Coşkun Plak	1360 Ali Metin	Dalgalan Bayrağım Kıbrıs Bizimdir

Sultan Plak	35 Ali Sultan	Kaçma Zalim Geliyoruz Korkak Yunan Canım Kıbrıs
Sultan Plak	36 Ali Sultan	Kıbrıs şehitleri Ecevit'ten Emir Var
Murat Plak	518 Sivashlı Âşık Fakir	Kırk kurşunla şehit edilen 3 Yaşındaki Türk Yavrusuna Ağıt
Taç Plak	35 Hasan Erdoğan	Dönme Mehmetçik Aslan Ecevit
Kral Plak	978 Muhlis Akarsu	Kalleş Yunan Türkün Sesi
Türkola Plak	191 Müslüm Sümbül	Adem Yavuz'a Ağıt Barış İçin ⁶

Bu çalışmada Türkiye Türklerinin Sivas bazında Kıbrıs'a ve Kıbrıs Türklerine bakış tarzı ele alınmıştır.

Gerek âşıkların şiirlerinde, gerekse Türk ordusunun 1974'teki Kıbrıs çıkartması vesilesiyle âşıkların doldurdukları plaklar bize göstermiştir ki, Türkiye, Kıbrıs meselesinde daima duyarlı davranmış, düşünce, duygu ve inanç beraberliği içinde olduğu adadaki Türklerin acısını ve sevincini paylaşmıştır. Gelecekte de şüphesiz aynı tavır sürdürülecektir. Her iki zümrenin aynı kandan, aynı candan, aynı ırktan olmaları, biraz da Türkiye'nin ve Kıbrıs'ın geleceklerinin daha emin olabilmesi için ortak hareket etmelerini mecburi kılmaktadır.

METİNLER

Alenî (1949, Kurdoğlu Köyü-Kangal)

KIBRIS BARIŞ HAREKATI

Kıbrıs'ta kanayan yara	Makarios kudururken
Yaşama verirken ara	ENOSİS-Menosis derken
Bulunmazken hiç bir çare	Katliama hız verirken
Kıbrıs'a huzur getirdi	Adaya huzur getirdi

⁶. İhsan HİNÇER, "Kıbrıs Zaferi, Ozanlarımız ve Yapılan Plaklar", *TFA*, XVI (307), 2.1975, s. 7238-7242.

Yaptık çağrı garantöre
Bu kanı durdurun hele
Duymak istemedi bile
Kıbrıs'a huzur getirdi

Mehmetçik şahlandı bir an
İşte görev kahpe Yunan
İsteyerek kana da kan
Adaya huzur getirdi

Harekat başlamaz derken
Çıktı birgün sabah erken
Katil Rumlar kan içerken
Kıbrıs'a huzur getirdi

Kendine güveni çoktu
Yorganı başına yıktı
Beşparmak dağına çıktı
Adaya huzur getirdi⁷

Ali Dayı (1925, Çubuk köyü- Yıldızeli)

KIBRIS DESTANI

Türk milleti gelmez kahpe oyuna
Yaptığın oyunu bilmez mi sandın
Bir kez göz ataydın tarih boyuna
Türk intikamını almaz mı sandın

Genel Kurmayı'ndan aldı emiri
Güçlük yok orduya kırar demiri
Uzun olsun Mehmetçiğin ömürü
Vatanı uğruna ölmez mi sandın

Harbe gitmek bizim için bayramdır
Türk'ün mazisine dünya hayrandır
Dini İslâm, kitabımız Kur'andır
Adalet yerini bulmaz mı sandın

Mehmetçik hücumda denizde yerde
Hele gör jetlere emrini ver de
Arayıp tarıyor düşmanlar nerde
En güç hedeflere dalmaz mı sandın

Nerde kaldı şu Rumların efesi
İngiliz üssünde aldı nefesi
Magosa'da yine ezanın sesi
Türk'ün kulağına gelmez mi sandın

Serdarlı'ya girdi askerinin ucu
Sarmaş dolaş oldu hep ana bacı
Geçmiş olsun artık çektiğin acı
Çekilen dertleri dinmez mi sandın

Komutanlar vur emrini veriyor
Omorfo'yu Türk ordusu sarıyor
Bura yetmez deyip yine yürüyor
Güç görüp bunları olmaz mı sandın

Ordular hücumda sahil boyunda
Yiğitler yetişir Türk'ün soyunda
Gaziveren mücahitler köyünde
Ağlayanlar birgün gülmez mi sandın

Düşmanlar da bölük bölük bölündü
En sonunda Lefke şehri alındı
Piri camiinde namaz kılındı
İslâm olan namaz kılmaz mı dersin

Dünya bildi şu Girne'de olanı
Beşparmak dağları savaş alanı
Komutanlar tatbik eder planı
Türk aldığı yerde kalmaz mı dersin

⁷. Alpaslan AYRAL, *Âşık Alenî*, Sivas, 1995, s. 39.

Gir emrini verdi Sivaslı Paşa
 Erler Magosa'da geldiler coşa
 Oğulları seve seve savaşa
 Acep ALİ DAYI salmaz mı dersin⁸

Ali Doğan (1949- Doğanlı köyü- Yıldızeli)

GİDİYOR

20 Temmuz günü parlak bir güneş Kıbrıs üzerine çakıp gidiyor "Allah Allah" diyen Türk'ün askeri Önüne geleni yakıp gidiyor	Soyu soppu belli kendi aslancık Bir elinde süngü bir elde dipçik Kaşlarını çatan kara Mehmetçik Sel gibi cepheye akıp gidiyor
İngilizler dedi onlar bize dost Beraber yaşamak yok artık paydost Kıbrıs'a hükmeden zalim Makaryos Fitne tohumları ekip gidiyor	Büyük hata yaptı Rum'un askeri Rüyasında görmüş ab-ı kevseri İnsanlık adına Türk'ün askeri Sevdalı başını çekip gidiyor
Karaya çıkıldı hem de anında Perişan oldular savaş sonunda Yunan'ın planı Türk'ün önünde Çürük bina gibi çöküp gidiyor	Kurban olam toprağına taşına Güçlü bir devletiz başlı başına Cenevre'ye gelin masa başına Urumlar durmadan yıkıp gidiyor

Hele bakın şu Urum'un dölüne
 Benzetmişler Arabistan çölüne
 ALİ DOĞANsazı almış eline
 Memleket türküsü yakıp gidiyor⁹

Ali Ertekin (1929- Başören köyü- Divriği)

KIBRIS

Bakın dostlar bakın Kıbrıs haline Layık olmaz Türkler böyle ölüme Hiç kimse sabretmez bunca zulüme Ah dinsiz imansız kâfir Makaryos	Birleşmiş Milletler Kıbrıs'a gelsin O masum Türklerin halini görsün Makaryos mel'undan hesabı sorsun Sorarız bunları senden Makaryos
--	---

⁸. Kadir PÜRLÜ, *Âşık Ali Dayı Hayatı ve Şiirleri*, Sivas, 1992, s. 58-59.

⁹ Şiir, 3.3.2000 günü tarafımızdan derlenmiştir.

Emirler verip de geriye çıktın
Öldürüp Türkleri evini yıktın
Elinle tavkını boynuna taktın
Kıyamet gününde İblis Makaryos

Kadın kız demedin kıydın canına
Küçük masumların girdin kanına
Yaptığın küstahlık kalmaz yanına
Ödersin kanınla alçak Makaryos

Tayfanı toplayıp silahlar verdin
Köpek sürüsünü meydana sürdün
Geriye çıkıp da seyirci kaldın
Sorarız hesabı zalim Makaryos

EOKA çetesi ey vahşi ayı
Ne çabuk unuttun Anayasayı
Tükürttün yüzüne bütün dünyayı
Uydurdun yalanı kahpe Makaryos

Elinle tayfana kazarsın mezar
Amansız süngümüz ordunu bozar
1919 bak ki ne yazar
Aç da Türk tarihi oku Makaryos

Lefkoşa üstünde jetimiz uçar
EOKA çetesi it gibi kaçır
Kızarsa ordumuz ağzına s..ar
Dünyadan neslini keser Makaryos

Din adamı sayılır domuz kendisi
Asla yoktur onun ar ve namusu
Yanına toplamış köpek sürüsü
Bir aslan hakkından gelir Makaryos

Kemal'le Cemal'in hiç farkı yoktur
İnönü Paşa'nın hikmeti çoktur
Açtığı yarayı kurtarmaz doktor
Yakarız canını kahpe Makaryos

ALİ ERTEKİN der dostu tanırız
Zalimden katilden hesap sorarız
Bir canın yerine bin can alırız
Tanırsın bizleri eşek Makaryos¹⁰

Ali İzzet-1 (1902-1981, Hüyük-Şarkışla)

KIBRIS'A SELÂM

El ettim de Türkiye'den uçurdum
Kıbrıs ellerine kon telli turnam
Selâmladım Akdeniz'i geçirdim
Mektubum dostlara sun telli turnam

Bizden selâm götür dostları tanı
Orda ziyaret et Hala Sultan'ı
Dert müzesi Namık Kemâl zindanı
Salla kanadını in telli turnam

Müslüman kılıcı coşar kınında
Türk'üz mert ölürüz er meydanında
Yeşil adamızın dört bir yanında
Nokta nokta belli kan telli turnam

Gez AL-İZZET gez köhne cihanı
Eski mülklerimiz Hind'i Yemen'i
Huzur-ı mahşerde iman Kur'an'ı
Allah'tan isterim ben telli turnam¹¹

¹⁰. Ali ERTEKİN, *Çile Pınarı*, Sivas, 1968, s. 77-78.

¹¹. Âşık Ali İzzet ÖZKAN, *Teller de muradını Alsın*, ?, 1958, s. 23-24.

Ali İzzet-2

AĞLAŞIR

Kıbrıs adasında büyük yangın var	Hanım bacıları esir aldılar
Ateşler ağlaşır közler ağlaşır	Çok ceza ettiler kampa saldılar
Ateş kesilmedi köyler yanıyor	Yavru bebelere bıçak çaldılar
Gelinler ağlaşır kızlar ağlaşır	Analar ağlaşır özler ağlaşır
Kerbelâ'ya döndü Kıbrıs çölleri	Ankara'ya geldi hasta kervanı
Kanlara boyandı kara yolları	Hür milletlerin acır vicdanı
Kan içer zalimin kanlı elleri	İnsan haklarının kâfir düşmanı
İnsanlar ağlaşır özler ağlaşır	Birgün gelecek ki sizler ağlaşır
Kıbrıs'ta kardaşlar yandı yanıyor	Kara yüzlü kara saçlı canavar
Başlarında ecel kuşu dönüyor	Yarın sorulacak senden bu hımar
Yüz bin Türk'ün ocakları sönüyor	Masum şehitlere hergün her seher
Yüz binler ağlaşır yüzler ağlaşır	AL-İZZET ağlaşır sazlar ağlaşır ¹²

Derdiment (1894-1980, Kangal)

KIBRIS HAREKÂTINA

Ümmiyim efendim tarihi bilmem	O devrin harbinde açık durdular
İşittim Yunan'la olan savaşı	Hep omuz omuza yakın vardılar
Atamızdan kalan izaha göre	Kâfir süngü, Türk yumrukla vurdular
Hâlâ yürektedir sönmez ateşi	Kanım yağrulmuştur toprağı taşı
Çok değil yurt için çekilen cefa	Hak katında zay olur mu emekler
Açılan yaralar olur müdafa	Vatandaş kolaylık yolunu bekler
Eser verdi hep ceddimiz Mustafa	Can atıyor beşikteki bebekler
Mübarek yüzünden döktü nur taşı	Ordumuz düşmana eğmesin başı
Aman ey dindaşlar olalım arif	DERDİMEND'em nice acaib gördüm
Hamd olsun görmüşüz mektep-maarif	Lokmana muhtaçtır onulmaz derdim
Açılısın mübarek sancak-ı şerif	Seferberde nice kurbanlar verdim
Heybetle parlasın düşmana karşı	Hâlâ özlüyoruz kavim kardaşı ¹³

29.7.1974

¹². Âşık Ali izzet ÖZKAN, *Kırkambar*, İst., 1974, s. 60.

¹³. Şiir, 16.1.1986 günü âşığın kendisinden derlenmiştir.

Halil İbrahim Bacak (1924, Hıdırnalı-Sivas)

KIBRIS DESTANI

Türk milleti tarihiyle öğünür	Türklerin sabırı doldu taşıyor
Türkler onun için fazla sayılır	Yeşil yurdumuzda düşman yaşıyor
Kahpe Yunan Akdeniz'de boğulur	Kurduğu tuzağa kendi düşüyor
Çekil Yunan çekil Türkler geliyor	Çekil Yunan çekil Türkler geliyor
Kıbrıs diyerekten naralar attın	Yunanlının planları bozular
Aldığın dersleri ne tez unuttun	Türk askeri tarihlere yazılır
Tatlı aşımıza zehirler kattın	Yeşil yurтта şimdi Türkler gezinir
Çekil Yunan çekil Türkler geliyor	Çekil Yunan çekil Türkler geliyor ¹⁴

Hasan Güldiken-1 (1923-1992, Sızır-Gemerek)

VERİRSE

Yunanlı'ya Atina'nın üstüne	Yaracağız Akdeniz'in suyunu
Varacağız Allah izin verirse	Sileceğiz Yunanlı'nın soyunu
Vatan için millet için yurt için	Selânik'te Atamızın evini
Vuracağız Allah izin verirse	Göreceğiz Allah izin verirse
Girne, Paşaköyü, Erdemli bizde	Kimse eğdiremez Türk'ün başını
Yüceyurt, Yiğitler, Serdarlı bizde	Bando vursun İstiklâlin Marşını
Ercan Hav'alanı, Lefkoşa'mızda	Alay alay köpeklerin leşini
Duracağız Allah izin verirse	Sereceğiz Allah izin verirse
Er meydanlarında Ferhatlar gibi	Türkiye tek yumruk Sivas'ı Kars'ı
Siperden sipere afatlar gibi	Boğazın sıkmadan geçer mi hırsı
Çakal sürüsünü bozkurtlar gibi	Makaryos'a yunanlıya son dersi
Süreceğiz Allah izin verirse	Vereceğiz Allah izin verirse

HASAN der ki, vermeyelim amanı
 Koçyiğidin savaşacak zamanı
 Sürü sürü bozup alçak Yunan'ı
 Kıracağız Allah izin verirse¹⁵

¹⁴ Şiir, 18.11. 1999 günü tarafımızdan derlenmiştir.

¹⁵ Şiir, 21.8.1989 günü aşğın kendisinden derlenmiştir.

Hasan Güldiken-2

KIBRIS'A SESLENİŞ

Düğün senin bayram senin Kıbrıs'ım	Kararımız gerçek almayız geri
Ellerine kına yakma zamanı	Bunu duydu Avrupa'nın her yeri
Tarihe destanlar yazan Kıbrıs'ım	Süngümüzle kanla yazdık zaferi
şeref madalyası takma zamanı	Geldi Lefkoşa'ya çıkma zamanı
Girne'si Maraş'ı Mogasa'sında	Mücahitler yol gösterir şafakta
İstiklâli alan Lefkoşa'sında	İmanlı gaziler yalvarır Hakk'a
Kuzey Kıbrıs'taki Türk kalesinde	Burcu burcu şehit kanı toprakta
Ay-yıldızlı bayrak çekme zamanı	Savaş güllerinin kokma zamanı
Türk ordusu kükrer coşar meydanda	GÜLDİKEN'im çetin olur cengimiz
Harbi düğün bilir girdiği anda	Kumandamız toplarımız tankımız
Zafer bayramı var yavru vatanda	Rum kanıyla silinmeli süngümüz
Dört cepheye sancak dikme zamanı	Hürriyet ışığı yakma zamanı ¹⁶

Hasan Güldiken-3

VUR MEHMED'İM

Yurda kem gözle bakana	Sarayına evlerine
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im	İlçe bucak köylerine
Şu Kıbrıs'ın dört yanına	Beşparmak'ın dağlarına
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im	Vur Mehmed'im vur Mehmed'im
Mustafa Atatürk için	Vatan için millet için
Türk yurdunda her Türk için	Şeref için devlet için
Rum'un adayı terk için	Gaziler şehitler için
Vur Mehmed'im vur Mehmed'im	Vur Mehmed'im vur Mehmed'im

GÜLDİKEN'im mertler için
 Çektiğimiz dertler için
 Gaziler şehitler için
 Vur Mehmed'im vur Mehmed'im¹⁷

16. Şiir, 21.8.1989 günü âşığın kendisinden derlenmiştir.

17. Şiir, 21.8.1989 günü âşığın kendisinden derlenmiştir.

Gafilî (1934, Maksutlu-Şarkışla)

BİZİM

Dokunma küstah Rum Kıbrıs Türk'üne	Şanlı tarihimiz zaferle dolu
Yavru vatan Kıbrıs yurdumuz bizim	Unutmadık şehit Cengiz Topel'i
Bin dokuz yüz yetmiş dördü unutma	Kırarız Kıbrıs'a dokunan eli
Yine şaha kalkar ordumuz bizim	Dağlar gibi güçlü ardımız bizim
Beşparmak Dağı'na döktük askeri	Fethettik Mogosa, Liman Girne'yi
Paraşütlerimiz tuttu gökleri	Lefke Güzelyurd'u Geçitkaleyi
Bırakıp kaçtınız topu tankları	Bozguna uğradı Yunan alayı
Bin Rum'a bedeldir ferdimiz bizim	Sürüye dalınca kurdumuz bizim
Hatırlayın Osman Polat Paşa'yı	Âşık GAFİLÎ'yim sözlerim haktr
Yeşil hatla böldü o Lefkoşa'yı	Hamdolsun Allah'a alnımız aktr
Halkına getirdi barış neş'eyi	Kıbrıs halkı Türk'tür Türk kalacaktır
Namerdi susturdu merdimiz bizim	Onları korumak derdimiz bizim ¹⁸

Gülhanî (1940, Ayvalı köyü-Gürün)

KIBRIS DESTANI

Sakın kafasını bozmayın Türk'ün	20 Temmuz günü Kıbrıs'a vardık
Silkinse dünyayı yıkar Mehmetçik	Jetler dalış yaptı düşmana vurduk
Allah Allah derse o zaman korkun	Beşparmak dağına topları kurduk
Gürleyip meydana çıkar Mehmetçik	Zalimin dişini söker Mehmetçik
Bugün yine bayram yapar yurdumuz	Kahraman subayı yiğit neferi
Yüce dağda eksik olmaz kurdumuz	Tarihlere yazın böyle zaferi
Büyük bir çıkarma yaptı ordumuz	Adına desinler Kıbrıs seferi
Sel gibi çağlayıp akar Mehmetçik	Çelik bilek olsa büker Mehmetçik
Türk ordusu tuttu Girne yolunu	Çözülmez parola sırlarımız var
Vurunca hasmına kırdı belini	Yıkılmaz kaleler surlarımız var
Teslim oldu Rumlar açtı elini	Çatal yürek yiğit erlerimiz var
Zafer bayrağını diker Mehmetçik	Haksızlık yapanı yakar Mehmetçik
şahinin yurduna karga girmez ki	Bir aylık çocuğu öldüren Yunan
Biz Türk milletiyiz akıl ermez ki	Kıbrıs bizim diye saldıran Yunan

¹⁸. Şiir 2.3.1998 günü âşığın kendisinden derlenmiştir.

Ölür yine vatanını vermez ki Gücü yetmeyince çıldıran Yunan
Haykırıp düşmana çöker Mehmetçik Kalbine süngüyü sokar Mehmetçik

Tarih ispat eder Türk'ün şanını
Namusu uğruna dökmüş kanını
GÜLHANÎ der yere vurduk Yunan'ı
Tutup boğazından sıkar Mehmetçik¹⁹

Gündüz (1935, Mengensofular köyü-şarkışla)

KAHPE YUNAN

Behey kahpe Yunan yerim mi sandın Türkler bir dağ gibi üstüne çöktü
Kalleşlik eyleyip malın Türklerin Jetler mevzilerin devirdi söktü
Durmadın yerinde ataşa yandın Ordumuz sancağı Girne'ye dikti
Aldın mı zerrece kılın Türklerin Gördün bayrağında al'ın Türklerin

Başbakan dünyaya verdi bir demeç Ceddimiz Fatih'tir hem Kemâl Paşa
Barış Harekatı bizdeki amaç Şehitler gaziler girdi savaşa
Bırak silahını Atina'ya kaç Türkler vatan için girer ataşa
Terk et kendisine elin Türklerin Deryalar kesemez yolun Türklerin

Türklerin alnında yazılı Kur'an Âşık GÜNDÜZ'üm de ismiyle GAZİ
"Allah Allah" diye savaşır her an Harp için doğurmuş anamız bizi
Yerini yurdunu eyleriz viran Yine Akdeniz'e dökerik sizi
Tutamaz bir devlet kolun Türklerin Evvelden erliğin bilin Türklerin²⁰

İsmetî-1

YANINDAYIZ DENKTAŞ'IM

Değilsiniz davanızda yalnız Denizlerde gökyüzünde karada
Yanıdayız yanıdayız Denktaş'ım Ne olursa izliyoruz orada
Böyle iken bükülür mü kolunuz Altmış milyon hazır oldum burada
Yanıdayız yanıdayız Denktaş'ım Yanıdayız yanıdayız Denktaş'ım

İnanılmaz Avrupa'nın sözüne Kaşınıyor Yunan ister kaşağı
Türk olanlar düşman olmuş gözüne Bayrağıma düşman onun uşağı
Yanışları vurmalyız yüzüne İndirmek isterken düşer aşağı
Yanıdayız yanıdayız Denktaş'ım Yanıdayız yanıdayız Denktaş'ım

¹⁹. Gürünlü Âşık Gülhanî, *Ben Beni Bilince*, Ank., 1992, s. 62-63.

²⁰. Şiir, 3. 7 .1987 günü Âşık Sefil Selimî'den derlenmiştir.

Kıbrıs'tadır ecdadımın izleri Böyle kalmaz geçecektir zor zaman
 Bilmiyor mu sanıyorlar bizleri Asla boyun eğmemişiz bir zaman
 Dalsız kolsuz sanmasınlar sizleri Faziletli davanızda her zaman
 Yanındayız yanındayız Denктаş'ım Yanındayız yanındayız Denктаş'ım

Haksızlıktan beri yana gelsinler İSMETİ'yim kalleşleri biliriz
 Kalplerinin karasını silsinler Gecikmeyiz rüzgâr gibi geliriz
 Unutmasın bunu iyi bilsinler O adanın tamamını alırız
 Yanındayız yanındayız Denктаş'ım Yanındayız yanındayız Denктаş'ım²¹

İsmetî-2

KAHPE YUNAN

Ettiğiniz neler varsa hepsini Arkadan tepinip önünden kapma
 Derince duvara çiz kahpe Yunan Doğru gel karşıdan kenara sapma
 Tarihte kalleşsin tanırız seni Düşmanlık üstüne siyaset yapma
 Böyle bıraktınız iz kahpe Yunan Taşına kırpmayız göz kahpe Yunan

Haddini bilesin diyorum size Gün olur görürsün er oğlu eri
 Nice kâfirleri getirdik dize Rumları kıskırttın yıllardan beri
 Dedenizi sürüp döktük denize Meydana çıkınca kaçarsın geri
 Kahraman doğmuşuz biz kahpe Yunan Bizlere gelirsün vız kahpe Yunan

Kıbrıs'ında bayrağıma saldırdın Futbolcum oynarken karıştı işler
 Kardak adasına papaz doldurdun Meğerki İstanbul bizim demişler
 Sen bu senelerde sade çıldırdın Orada yıllanmış fişki yemişler
 Herhal kudurdunuz siz kahpe Yunan Az gelir söylenen söz kahpe Yunan

İSMETİ burada cevapsız kalmaz
 Şımaran sanma ki belâsın bulmaz
 Öncünüz nedense hiç adam olmaz
 Dağınız önümde düz kahpe Yunan

13.12.1996²²

İsmetî-3

21. Şiir, 3. 11. 1997 günü âşğın kendisinden derlenmiştir.

22. Şiir, 3. 11. 1997 günü âşğın kendisinden derlenmiştir.

KIBRIS'A DOĞRU

Rüzgârla geliyor gül kokuları	Ada, yurdum ile aynı bir beden
Bülbüller şakıyor Kıbrıs'a doğru	Mesele edilir bilmem ki neden
O yüce dağların coşkun suları	Gökler gürüldeyip bulut öfkeden
Çağlayıp akıyor Kıbrıs'a doğru	Gözyaşı döküyor Kıbrıs'a doğru
Sevdalısı oldum aşkına yanıp	Rumların elinden çekmişiz neler
Bayram edeceğim birgün kazanıp	Bin bir şehit verdik nice seneler
Kalplerden kalbine bağlar uzanıp	Elleri havada yaşlı neneler
Kanlarım çekiyor Kıbrıs'a doğru	Fatiha okuyor Kıbrıs'a doğru

İSMETİ dünyaya namertler dolmuş
 Gülümüz goncamız bu yüzden solmuş
 Milletim kükreyen aslanlar olmuş
 Gidecek bakıyor Kıbrıs'a doğru
 6.8.1964.²³

Merdanoğlu (1939, Kaymak köyü-Şarkışla)

KIBRIS DESTANI

Asırlar boyunca şanlı milletim	Yeşil ada bizim yavru yurdumuz
Tarihlerde durmak için devam et	Barıştır çabamız sulhtur derdimiz
Sana karşı gelen hain düşmanın	Kahraman Mehmetçik şanlı ordumuz
Cezasını vermek için devam et	Zaferlere ermek için devam et
Atamdan emanet bu vatan bize	Ölürsek şehidik kalırsak gazi
Nice hainleri getirdik bize	Bir daha tanısın hainler bizi
Toparlayıp hepisini denize	Ey yüce milletim göreyim sizi
Dökmek için sürmek için devam et	Kafasına vurmak için devam et
Türk oğluyuz derya gibi coşarız	MARDANOĞLU der ki şahlandık yine
Hür doğmuşuz hürriyeti yaşarız	Bin dokuz yüz yetmiş dört idi sene
Bacı kardeş cephelede koşarız	Haydi kardeş durma yürü cephene
Sorgu sual sormak için devam et	Yeni Kıbrıs kurmak için devam et ²⁴

(Barış Harekatından birkaç gün önce yazılmıştır.)

²³. Şiir, 3. 11. 1997 günü âşğın kendisinden derlenmiştir.

²⁴. Âşık Musa Merdanoğlu, *Ozanın Feryadı*, Ank., 1996, s. 91.

Sefil Selimî (1933, Şarkışla)

KIBRIS'TA

Makariyos adlı papaz yüzünden	Terörü destekler koynunda besler
Mehmetçikle şaha kalktık Kıbrıs'ta	Adımızdan korkar altına pisler
Yunan, Ermeni'nin Rum'un pozundan	Kardak davasında kayaya toslar
Sınır çizdik bayrak diktik Kıbrıs'ta	Denizlere ateş döktük Kıbrıs'ta
Rauf Denктаş'ımız oyuna gelmez	Senayoda rolü olan yobazlar
Fanatik sapkınlar hiç de ders almaz	Türk'ün karşısında baş eğer sızlar
Cengiz Topeller çok, vurulur ölmez	İdrakten acizdir yoz oğlu yozlar
Ayılarını ine tıktık Kıbrıs'ta	Zulüm çetesini yıktık Kıbrıs'ta
Kükreyen yiğitler zitoyu yutmaz	Dişten mahrum olur diş bileyenler
Hainler kaçışır arkası tutmaz	Anası dul kalır çocuğu inler
Onlardaki kuyruk acısı gitmez	İstiklâl Harbi'nden seslenir günler
Kâfirleri yere soktuk Kıbrıs'ta	Yıldırımıla şimşek çaktık Kıbrıs'ta
Sizler ötün durun sizin çöplükte	Kellenizi çırpar çok ağız yırtar
Az daha çağınayın gezin çöplükte	Kederiniz artar derdiniz artar
Kendi kendinizi bozun çöplükte	Türkoğlu Türklerden yakını kurtar
İnsanlık tohumu ektik Kıbrıs'ta	Gökten indik ocak yaktık Kıbrıs'ta
Uymayın poppofa sizi kandırır	Füze almak, üsler kurmak boşuna
Durduğunuz yerden atar sürdürür	Kuzgunlar tilkiler gelir leşine
Teker teker hepinizi vurdurur	Düşerseniz hainlerin peşine
Avlanırsın, ava çıktık Kıbrıs'ta	Korkun bizden, sizden bıktık Kıbrıs'ta

Tövbe eylediniz yemin ettiniz
 Çok ders verdik size onu n'ettiniz
 SEFİL SELİMÎ'ye kafa tuttunuz
 Unuttunuz, sizi yıktık Kıbrıs'ta²⁵

²⁵. Şiir 28.7.1998 günü âşığın kendisinden derlenmiştir.

Şükranî (1959, Hıdırnalı köyü-Sivas)

KIBRIS DESTANI

Osmanlıdan gelme bizim soyumuz	Magosa düzüne kurduk fabrika
Kıbrıs "Yavru vatan" Girne köyümüz	İmanlıdır Türk ordusu harika
Hey kahpe Yunanlı bizi duyunuz	Ananı görürsün sen Amerika
Biz sesimiz duyurmasın biliriz	Biz dost düşman kayırmasın biliriz

Lefkoşa kapısı açıldı bize
 Evvel Allah fırsat vermeyiz size
 Beşparmak dağından indirdik düze
 Önümüzde köpek gibi sürürüz²⁶

Âşık Veysel (1894-1973, Sivralan köyü-Şarkışla)

TAŞLAMA

Kıbrıs'taki olan haksız olaylar	Sulh sever milletiz cihanda hürüz
Kemirir içimi kurt olur gider	Görürüz herşeyi zannetmen körüz
İnsanlık dışında yapılan işler	Kafamız kızarsa vurur kırarız
Bütün milletlere dert olur gider	Herşeyin bir anda hurd' olur gider

Türk milleti asla korkmaz düşmandan	Kahraman ordumuz elde silahlar
Korkarız Allah'tan bir de vicdandan	Bir bir sorulacak kalır mı ahlar
Geçmeyiz namustan geçeriz candan	Çizm' altında çiğnenirken alçaklar
Kalan gazi ölen mert olur gider	Bakarsın binlerce Yorg'ölür gider

Masum yavruların nedir günahı	İnsanlık kahretmiş sizden kaçıyor
Bu hareket gücendirir Allah'ı	Nefret kapıların size açıyor
Türk ordusu kullanırsa silahı	Vicdan sizden çok uzaktan uçuyor
Tedavisiz derdin dört olur gider	Zulüm var adalet nerd' olur gider

Sanki din adamı o alçak papaz	VEYSEL'in kafası kin ile dolu
Buladır dünyayı parmağı durmaz	Urular bu işi iyi bilmeli
Türkler haksız yere adam öldürmez	Kıbrıs'a düşerse Türklerin yolu
Birgün Makarios mort olur gider	Lefkoşa Türklere yurt olur gider ^{27*}

²⁶. Fikret KESTEN, *Şükranî*, Sivas, 1996, s. 97.

²⁷. Ümit Yaşar OĞUZCAN, *Dostlar Beni Hatırlasın*, İst., 1973, s. 237-238.

* *İkinci Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi* (Gazimağusa-Kıbrıs, 24-27. 11. 1998.)'de bildiri olarak sunulmuştur.

